

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vráz

ročník 22
Máj 2020
číslo 5

**Život v plnosti
vd'aka darom Ducha Svätého**

Život v plnosti vďaka darom Ducha Svätého

Pred týždňom sme slávili jeden z najväčších sviatkov, ktorým sme zakončili veľkonočné obdobie – slávnosť Zoslania Ducha Svätého. Voláme ho aj Turíce. Aj Židia slávili Turíce a pripomínali si v ňom dožinky. Ďakovali Bohu za úrodu. V Izraeli všetko dozrieva skôr ako u nás. Tiež si pripomínali deň, keď Boh dal Mojžišovi Desatoro. Mohli by sme ich nazvať smernicami, ako majú zaobchádzať so svojou slobodou.

To, že Boh dal svojho Ducha, svojho pomocníka práve v tento sviatok, kedy si Židia pripomínali tieto udalosti, má svoj hlboký význam. Boh nám dáva bohatú „úrodu“ – dary Ducha Svätého, aby sme žili svoj život v plnosti a v slobode. Aby sme napĺňali Boží zákon, aby nebol bezduchým dodržiavaním, ale plným života v láske a radosť. Aj naši mladí prijali pred týmto sviatkom sviatosť birmovania.

Duch Svätý sa dáva v plnosti a bez obmedzenia, ale v nás ľuďoch nenachádza plné prijatie. Potrebujeme sa neustále otvárať tomu istému Duchu, ktorého prijali aj apoštoli. Otvárať sa cez modlitbu a túžbu po ňom, aby sme žili v slobode a v pravde.

d. o Marek

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Sviatosť birmovania 4

Homília na mesiac jún 8-16

Odpustová homília 18

ROZHOVOR

O. kardinál Jozef Tomko 20

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Staroba je pekná 23

SPEKTRUM MLADÝCH

Ahoj, kamáratí! 26

Máš problém? (85. časť) 27

Trampoty v manželstve (143. časť) 28

Ohlášky 29

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad bohoslužieb 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnúťorná predná: H. Terpáková

Vnúťorná zadná: H. Terpáková

M. Magda

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM**Vydáva:**Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu**Za vydanie zodpovedá:**

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová**Grafika:** Martin Magda sr.**Redakčný tím:** d. o. Ján Biroš, MartinaGondová, Žofia Jenčová, Mária Magdová,
Monika Magdová, Paula Mihoková, Peter
Stašik, Blažej Vaščák**Kontakty:** Tel.: 051/79 16 235; 79 16 116e-mail: vítaz@rimkat.sk, spektrum@rimkat.skwww.farnostvítaz.sk

číslo účtu: 5037445647/0900

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Modlitba v čase epidémie

**Boh Otec, Stvoriteľ sveta,
všemohúci a milosrdný,
ktorý si z lásky k nám poslal
svojho Syna na svet ako lekára duší a tiel,**

**pohliadni na svoje deti,
ktoré sa v tejto ťažkej chvíli
vykoľajenia a dezorientácie
v mnohých oblastiach Európy a sveta
obracajú na teba
a hľadajú posilu, záchranu a úľavu,**

**oslobod' nás od choroby a strachu,
uzdrav našich chorých,
poteš ich príbuzných,
daj múdrosť
naším spoločenským predstaviteľom,
posilňuj a odmeň
našich lekárov, sestry a dobrovoľníkov,
daj večný život zomrelým.
Neopúšťaj nás vo chvíli skúšky,
ale vyslobod' nás od každého zla.**

**O to prosíme Teba,
ktorý so Synom a Duchom Svätým
žiješ a kraluješ na veky vekov. Amen.**

**Svätá Mária,
Uzdravenie nemocných a Matka nádeje,
oroduj za nás!**

*predsedovia Komisie biskupských konferencií EÚ
Sieger Köder: V Božích rukách*

Slávnosť udelenia sviatosti birmovania

Otec arcibiskup Mons. Bernard Bober 29. mája 2020 udelil 59-tim birmovancom z našej farnosti sviatosť birmovania. Udeľovanie sviatosti bolo ešte za sprísnených hygienických podmienok, teda v kostole smeli byť len samotní birmovanci a ich birmovní rodičia. Z tejto slávnosti Vám, milí naši čitatelia, ponúkame homíliu nášho otca arcibiskupa.

Milý duchovný otec Marek, ďakujem Vám, tak isto ďakujem aj Vám, trom katechétkam, ktoré ste mali na starosť našich birmovancov, taktiež chcem poďakovať rodičom za tento dar pre svet a Cirkev, teda za Vaše deti, že ich vychovávajú, formujete a pripravujete preto, aby boli zdarnou generáciou. Aby tu pod Braniskom „nielen zdravú vodu kone pili, ale aby aj ľudia zdravo žili“.

Ak sa opýtam podobne ako apoštol Peter s Jánom v Samárii, či ste už prijali Ducha Svätého, tak čo by ste povedali? Aj hej, aj nie, lebo ste pokrstení nie Jánovým krstom, ale krstom Ježiša Krista, ktorý oslobodzuje od hriechov. Takže vy ste už dostali Ducha Svätého na odpustenie hriechov. Ten krst a potom ďalšie sviatosti, zvlášť sviatosť zmierenia, je v sile Ducha Svätého. Pán Ježiš, keď vstúpil do večeradla v deň vzkriesenia, pozdravil apoštolov: „Pokoj Vám!“ a povedal: „Prijmite Ducha Svätého...na odpustenie hriechov. Komu hriechy odpustíte, budú mu odpustené...“ a ak by bol prípad, že sa nedajú odpustiť hriechy, pretože by tie hriechy boli do neba volajúce a nebola by tam prítomná ľútosť a patričné pokánie, tak tomu nemožno odpustiť hriechy. Kto má v sebe Ducha Svätého, uvedomuje si svoj stav, uvedomuje si svoje zlyhania, ľutuje to, čo urobil. Takému sa hriech odpúšťa. Ale špeciálna sviatosť, ktorá sa viaže na Turíce, a my liturgicky budeme Turíce sláviť už o dva dni, túto nedeľu, to je 50-ty deň po Veľkej noci. A to je čas Zoslania Ducha Svätého. Vtedy Nebeský Otec na príhovor Ježiša Krista zosiela na apoštolov, na Cirkev Ducha Svätého. Vo večeradle bolo rušno. Prihnal sa veľký vítor. To bola vonkajšia známka toho, že čosi sa deje. Ľudia sa zhŕkli na námestí a všade bol klud, len tam, okolo jedného domu sa dialo čosi čudné. A ono to aj pri búrkach býva, že nie všade rovnaký víchor rovnako duje. Ono tie úkazy sú, ale cez jasný deň sa prihnal prudký vítor, ale vo vnútri toho domu, vo večeradle, kde boli zhromaždení dvanásť, tam sa tiež stal taký viditeľný úkaz, že nad hlavami apoštolov boli ohnivé plamienky. Je to znamenie Ducha Svätého, ktorý prišiel i osvietiť, i rozohriať, ale aj zapáliť srdcia učeníkov a spáliť hriechy. To je známka toho ohňa, toho plamienka. No a tak sa stalo, že naozaj apoštolí boli vymenení, premenení, mali odvahu, hlásili sa otvorene k Ježišovi Kristovi. Na prvé kázanie apoštola Petra sa dalo pokrstiť 5 000 ľudí, 5 000 mužov. Tu toľko, aj keď to je veľká dedina Vítaz a spolu so Širokým, aj keby sme to spojili, aj tak by tu možno nebolo 5 000 mužov. Naraz to bolo také odvážne hlásanie a takýto výkon Ducha Svätého bol viditeľný, že sa dalo pokrstiť toľko ľudí a vyznávali svoje hriechy. Vy ste napojení na túto udalosť Turíc. Na vás dnes zostúpi Duch Svätý. Víchor bol pred chvíľkou a či fúka aj teraz, neviem, ale či prídu aj plamienky nad vaše hlavy, to neviem. Ale to neznamená, že nepríde. Cirkev svätá má isté znamenie. Vyzývanie Ducha Svätého v modlitbe, vkladanie rúk, prosba o dary Ducha Svätého a potom mazanie krizmou. Budete Boží pomazaní, budete Boží synovia a dcéry, Božie deti. V znamení kríža a krizmou. Toto je znamenie Ježiša Krista. Kristus bol pomazaný a vykonal dielo vykúpenia. My sme vykúpení, preto sa pridružujeme tomuto Ježišovi Kristovi, ktorý mocou zhora, mocou Ducha Svätého zobral na seba kríž, prijal smrť a utrpenie. Prijal ho naozaj a po troch dňoch ho Duch Svätý vzkriesil a zjavil sa dvanástim, aby povedal, že naozaj ten Boží Duch je ten, ktorý oživuje a vracia človeku to, čo stráca hriechom a neposlušnosťou, svojou slabosťou a povrchnosťou, nevšímavosťou.

Vy, drahí chlapci a dievčatá, budete o chvíľku pobirmovaní a preto sa modlím o to, aby to, čo potrebujete, ste naozaj dosiahli v živote. A predovšetkým by som chcel povedať, že každý by chcel byť milovaný. Od otca, od mamy, čo sa aj vidí, že vaši rodičia na vás hľadajú inak ako na iných chlapcov a dievčatá, na iné deti, pretože vy ste ich deti. Dávajú vám prejavy lásky, starajú sa o vás rôzne, niekedy aj učíť zákonu poriadku, vyhradia vás niekedy, že sa otec alebo mama nazlostia na vás preto, čo vykonáte doma. Ale kto vám odpustí, kto vás má tak veľmi rád, kto vám chce len dobre? Teda chcete byť milovaní a v tejto láske ďalej dozrievajte, nezabúdajte túto lásku si všímať a učiť sa tejto láske. To je najväčšia hodnota, najväčšia sila, ktorá vedie človeka ku priateľstvu, k manželstvu, k rodičovstvu. Bez lásky, ako to apoštol Pavol v svojom hymne v liste Korinťanom napísal: „Ničím by som nebol. Bol by som iba cvendžiaci zvoncom...“, ale nič inšie. Láska dáva náplň každému skutku. Láska je výkon,

snímka: Martin Magda

ktorý sa hodnotí nielen ľuďmi, ale aj samotným Bohom. Láska je vrchol. Láska slúži. Láska odpúšťa. Láska vedie k novému životu, zmenám a premenám v lepšieho človeka. Avšak láska môže byť aj slepá. Keď vidíte, že niekedy tak kocúr chodí hore, dole, keď je čas, že si nachádza kamarátky, vidíte, že je zaslepený. Koľko je v tej dobe aj zveri pozabíjanej na cestách, pretože sú v stave lásky a nevnímajú svoje okolie. Tak podobne sa správajú aj ľudia, keď sú zalúbení - prídu veľké city, vtedy sme slepí, myslíme si, že to len toto existuje. A to nie je pravda, čo človek vidí na prvý pohľad. Láska musí vyzrieť, láska musí mať zásady, poriadok. Láska nemôže iba brať, v láske sa ľudia navzájom oddávajú, tak je to v priateľskej láske, tak je to aj v predmanželskej láske, manželskej láske aj rodičovskej láske. Láska môže byť slepá v návale citov, niektoré skutočnosti vnímame povrchné, hlavne tie podstatné a niektoré tie okrajové vyzdvihujeme zase hore. Je to taká nerovnováha. Tu treba byť triezvy a treba vyzrievať, treba mať zásady a princípy. Inak budete klamať iných, aj samých seba a budete sklamaní. A to predsa nechcete, verím, že nie. Okrem toho, chcete byť v živote šťastní, veď na to sme sa narodili, pre šťastie. Kedy je človek šťastný? No keď je vo vnútri pokoj, rovnováha. Keď človek nemá nejaké výčitky, keď netrpí. Keď ho nikto nesužuje. Je veľa takých oblastí, na ktoré treba myslieť, ak chceme napriek tomu všetkému si povedať: aj keď sa namáham, ale som šťastná, šťastný, lebo viem, pre koho to robím. Lenže aj šťastie môže byť slepé a môže nás niekedy oslepiť. Možnože zabudneme na svoje okolie, zabudneme na rodičov, na dobrodincov a myslíme iba na seba. Ja sa cítim šťastne, čo ma tam po niekom inom. Nezaujíma ma, že niekto trpí, alebo že niekto má nejaký problém, čo mňa je po tom. No to je práve tá slepota. A pravý človek a pravé šťastie je také, keď človek súcití, keď sa vie vžiť do toho druhého, keď sa vie tešiť z toho druhého. Nielen to, čo ja prijímam, čo ja prežívam. A práve tá slepota v tom ošiali šťastia môže človeka jednak obrať o pokoj a neskoršie prichádza sklamanie. Z veľkého šťastia, veľkého nadšenia, veľké splasnutie. Aj tomu sa treba učiť a dozrievať. V tom vám má byť veľkým Učiteľom, tak v láske, ako aj na ceste k šťastiu svojho života, sám Duch Svätý, ktorého dnes prijmete v tejto sviatosti. Ďalej by som vás chcel povzbudiť, aby ste počúvali rady Ducha Svätého, aby ste ho neumlčovali v sebe. Aby ten hlas, ktorý prichádza tichý, nebadaný, zhora, a on skutočne prichádza, on ti našepkáva, aby ste nezabúdali počúvať Ducha Svätého. Aby ste konali tak, ako je to správne, v súlade so srdcom, so svojím svedomím a s Božím zjavením, s Božou pravdou. A potom mať odvahu vykročiť. Koľkým ľuďom sa to nechce. Koľkí ľudia hovoria: "Bol

snímka: Martin Magda

som lenivý, nechcelo sa mi." A to sú také ospravedlnenia, ktoré vlastne ani nie sú ospravedlnením, ale človek, keď sa má niečoho chytiť a má naozaj reagovať správne, reálne a chlapecky, mužne, alebo aj žensky, tak k tomu potrebuje naozaj odvalu. A tú odvalu dáva Duch Svätý. On je posilou, On je tešiteľom vtedy, keď si zarmútený. A On je aj posilou vtedy, keď potrebujete ukázať charakter svojho života.

Na záver by som vám chcel povedať ešte dve veci. Po prvé, aby ste všetky veci, ktoré prichádzajú k Vám, aby ste ich preberali kriticky. Nie hneď každému uveriť. To, čo vám niekto povie, tomu všetkému veríme a o tom potom hovoríme. Sme presvedčení, že je to pravda a to môže byť ošial. Takto vás môže niekto oklamať. Práve Duch Svätý je ten, ktorý vám má byť na pomoci, aby ste vedeli kriticky hodnotiť situáciu, kdekoľvek budete. Nikým sa nedajte oklamať, nedajte sa nikým lanáriť. Majte svoj rozum, tak sa ho držte. Hovorí sa, že "keď užívaš cudzí rozum, tak svoj zahod", pretože na čo ho potom máš. Rozum osvietený je práve k tomu, aby to kritické zhodnocovanie situácie vám bolo na ošoh. A celkom na záver vám chcem, chlapci a dievčatá, povedať, že Boh nikdy nie je proti nikomu. Boh je vždy na našej strane. Boh je náš Otec. Boh musí niekedy pripustiť utrpenie, ono sa musí stať. Musíš niekedy naraziť o stenu, keď ti niet inej pomoci. Boh to pripustí, aby si sa spamätal, ale nikdy Boh nestojí v ceste vám, vášmu šťastiu, vašej láske, vášmu plnohodnotnému životu.

Toto dnes prijmite s udeľovaním sviatosti birmovania. Proste, aby do týchto oblastí Duch Svätý prišiel so svojou mocou, so svojím svetlom a aby vás obdaril mohutnosťami, ktoré potrebuje mať každý rozum, každá naša vôľa, naše srdce, naše svedomie. Duchovný otec, ešte raz ti chcem poďakovať za pastoračnú teľto far-nosti, aj za prípravu našich birmovancov. To isté aj vám, katechétkam, aj vám, drahým birmovancom, že ste sa podujali a dnes, okrem toho jedného hokejistu, vás tu pobirmujem. Amen.

pripravila: Mgr. M. Gondová

KATECHÉZA

Slávnosť Najsvätejšej Trojice rok A
pripravil: Podbrezovský

„Ale kto vie, ako to všetko je, veď nikto Boha nevidel“

Dnešná liturgia začína sviatočnou výzvou: „Trojjediný Boh nám preukázal svoje milosrdenstvo. Chváľme ho a oslavujme ho naveky. Obráťme sa k nemu najprv s pokornou prosbou.“

Milí veriaci,

máme problémy s hľadaním zmyslu života, máme problémy vo svedomí, v manželstve, s deťmi, ale Najsvätejšia Trojica? Čo to môže mať za význam pre môj každodenný život, že je jeden Boh v troch osobách?

Sväté písmo je však inej mienky. I čítania dnešného sviatku to dosvedčujú: „Boh dal svojho Syna, aby nik, kto v neho uverí, nezahynul.“ Ako by sa nás to netýkalo, či Boh je alebo nie je milujúcim Otcom, či sa nám chce dať poznať v Synovi, či chce s nami ísť našimi životmi vo svojom Duchu. To je cesta Boha k človeku. Ale týka sa nás to i v opačnom smere – aká je cesta človeka k Bohu: kresťan je ten, kto s Ježišom v sile Ducha Svätého ide svojím životom k Otcovi. V Kristovi a v Duchu Svätom sa nám Boh prejavuje.

Povieš si možno: Dobré, znie to tak pekne, nič nemám proti tomu, ale nič konkrétne si pod tým zasa nedokážem predstaviť. Lenže o Bohu sa konkrétne hovoriť vôbec nedá. Akonáhle začneš nejak konkrétne vykresľovať Boha, už

vyrábaš modlu! Naše výrazy na popisovanie Boha prsto nestačia, pretože ako sme kedysi hovorievali či skandovali na 1. mája: "So Sovietskym zväzom na večné veky" = (Amen), povedal Klement Gottwald slovami: "A nikdy inak." Sú to výrazy konečné, ale Boh je nekonečný. Božie konanie je neprebádateľné. Boh je a vždy bude pre človeka tým najväčším tajomstvom. Ako sa s tým porovnáva, čo hovorí Sväté písmo, že Boh je poznateľný, že Boha môže každý poznať a pretože nevera nemá ospravedlnenie?

No, brat a sestra, rozoznávajú: nemožno síce poznať, AKÝ Boh je, ale je možné poznať, že Boh JE! Veď máme pred sebou svet a seba, jeho dielo. Boli i také mienky, že svet vznikol sám od seba. Ale to nikto rozumný už dnes neberie vážne. To si mohli myslieť v minulom storočí, keď ešte netušili, ako je svet zložitý. Dnes vieme, koľko tisíc ľudí muselo pokračovať a vymýšľať, aby zostrojili umelú družicu, automatickú stanicu, ktorú vysielame do vesmíru, aby lietala okolo Zeme. Keby niekto povedal, že takáto družica vznikne sama, náhodou, považovali by sme ho za blázna.

Podobné skúsenosti máme už zo všetkých odborov vedy, napr. z medicíny. Čo to dalo práce, kým sa podarilo zostrojiť umelé srdce, pomôcku, aby sa pri operáciách mohlo srdce človeka na chvíľu „vyradiť z prevádzky“. Toto ľudské srdce je neporovnateľne dokonalej-

šie. Kto by dnes veril, že sa stvorilo samo, len tak náhodou?

Ruský prírodovedec Boris Kuznecov uvádza podobný príklad vo svojej knihe Veda v roku 2000. Píše v nej, že keby inžinieri mali vyrobiť čo i len umelú opičiu ruku, aby bola schopná trhať orechy zo stromu, že by vznikol strom s rozmermi niekoľkých kubických metrov s obrovskou spotrebou energie k pohonu. A zasa je tu otázka: pri vzniku ruky žeby nebol žiaden mysliaci autor, inžinier?

Je teda možné pochopiť, že vesmír, tvorstvo nie je chaosom nespočetných náhod, že všade, kam sa pozrieme, sú stopy inteligencie Boha Stvoriteľa, autora prírodných zákonov. Je možné poznať, že Boh je. Prečo teda ľudia cez to všetko neveria? Pretože si nedokážeme predstaviť, aký Boh je.

Tejto ťažkosti viery si bol vedomý už Mojžiš, preto sme počuli v prvom čítaní, ako sa domáha, aby sa Boh ukázal medzi ľudom, aby sa im dal vidieť!... „Nech ide Pán uprostred nás! Tento ľud je ľud tvrdšej šije...“ Nechcú veriť v Boha, ktorého nevidia. I dnes je mnoho ľudí, ktorí, keď počujú o Bohu, mávnu rukou a povedia: „Ale kto vie, ako to všetko je, veď nikto Boha nevidel.“ Taktiež apoštoli sa domáhali u Pána Ježiša, aby im ukázal Otca, o ktorom stále hovoril: „Pane, namiesto rečí nám ukáž Otca a postačí nám to.“ Ale Pán Ježiš im odpovedal: „Kto vidí mňa, vidí aj Otca. Kto počuje mňa, poču-

snímka: E. Jenča

je aj Otca.“

Máme evanjelium, kde ústami Pána Ježiša hovorí Boží hlas. Je to pomoc, ale zase to žiada vieru. Máme ďalšiu pomoc – Ducha Svätého. Cítíme jeho dobré vnuknutia, prežívame chvíľky jeho radosti. Ale zasa ho nie je vidieť, zasa si ho nedokážeme predstaviť.

I Duch Svätý je tajomstvom a vyžaduje vieru. A tak musíme povedať: Trojjediný je vo svojom Otcovstve, v Synovi i v Duchu svojom poznateľný, že je, ale zostáva tajomstvom, aký je.

Slovo tajomstvo niektorí vedci nemali radi, dávali mu podobný význam ako nerozum, nezmysel, toto slovo ich dráždilo. Ten istý ruský prírodovedec píše: „Vedci minulého storočia si predstavovali, že neznámeho, tajomného, bude okolo človeka stále ubúdať ako bude rásť veda a poznanie. Tvrdili, že niet nerozlúšiteľných tajomstiev. Dnes vieme, že sme tajomstvom všade okolo seba obklopení a že ho nikdy bez zvyšku nepoznáme. Áno, súhlasíme. Kuznecov hovorí: „Hmota je tajomstvom.

Energia je tajomstvom. Život je tajomstvom. A my tomu Tajomstvu všetkých tajomstiev dávame starobylé meno: BOH.“

Vidíme okolo seba dielo Boha Stvoriteľa, počujeme v evanjeliu hlas Syna Božieho, cítime vnutie Ducha Svätého v dobrých vnuknutiach, ale Boha nevidíme. Celý život žijeme v ňom, v jeho láske a v milosti, ale skrze vieru. Máme však prisľúbené: keď vo viere, nádeji a v láske vytrváme, uvidíme ho, spočinieme v jeho náručí. Amen.

KATECHÉZA

Slávnosť tela a krvi Pána Ježiša rok A
pripravil: Podbrezovský

Klaniam sa Ti vrúcne, Bože večitý

Na slávnosť Tela a Krvi Pána Ježiša, na sviatok Božieho Tela, chceme spoločne poďakovať za podivuhodný dar z lásky, ktorý nám Pán Ježiš zanechal na pamiatku. Prebudme v sebe všetku silu viery, všetku lásku srdca, aby sme ňou pozdravili a pochválili Ježiša medzi nami.

Milí veriaci,

Stredom tejto slávnosti je Sviatosť Oltárna. Boli časy, kedy sa tejto slávnosti venovali okázalé, triumfálne oslavy. Vo všetkých dobách vychádzali z hlbokého poznania centrálnej pravdy, že Kristus je a chce byť medzi nami.

Preto sv. Václav, český kráľ, s takou úctou pripravoval kňazovi chlieb a víno na sv. omšu. Preto tak často kľačal pred svätostánkom. Preto sa dal uniesť sv. Tomáš Akvinský vo svojej učenosti a oddanosti i nám milým hymnom: „Klaniam sa Ti vrúcne, Bože večitý, pod spôsobom chleba z lásky ukrytý. Srdce moje tebe sa len oddáva, že si Pánom jeho, vďačne uznáva.“ Sv. Alžbeta kľačala raz vo Wartburgu pred svätostánkom. Naraz siahla rukou na svoju členku a položila ju na oltár, aby tak dokázala, že len Kristovi chce slúžiť celým svojím majetkom a zdravím. Veru, niet kresťanskej dokonalosti, ktorá by ne-

žila z eucharistie, ktorá sa neživí eucharistickým chlebom.

Sviatosť Oltárna bola vo všetkých dobách stredom úcty veriacich a bola prameňom kresťanského života. Upustili sme od parády i pri dnešných slávnostiach. Chceme sa vrátiť k podstate veci. Vychádzame z poznania, že Kristus pozýval ku stolu, pozýval k hostine. Pri stole, na hostine s Ním, máme precítiť Jeho lásku.

Najväčší umelci vynaložili svoje najlepšie sily, aby nám túto myšlienku na obrazoch Poslednej večere priblížili. Sv. Ján skláňa hlavu na Ježišovo Srdce. Všetci ostatní v úžase a prekvapení pozerajú na neho alebo vzájomne na seba. Sv. Pavol neskôr, zrejme v hlbokom dojatí, rozpráva: „V noci, keď bol zradený, vzal chlieb, vzdával vďaky, dobrorečil, rozlámal chlieb a dával svojím učeníkom...“ (1 Kor 11, 23). A Kristus sám povedal: „Túžobne som si prial ješť s vami z tohto veľkonočného baránka“ (Lk 22, 15). Kto by nebol dojatý takouto pozornosťou a takouto láskou?

Pri hostine nám zveril veľký dar! Pre ľudské oko len kúsok chleba. Avšak chlieb je to najzákladnejšie, čo dáva matka svojím deťom, aby žili. Chlieb pre rodinu je prvou starostou pracujúceho otca. Chlieb pre všetky národy je v dnešnej dobe najväčšou starostou zodpovedných štátnych činiteľov. Nedostatok chleba znamená biedu a smrť. Nedostatok

chleba znamená utrpenie a zúfale boje hladujúcich.

Kúskom chleba obdaril Kristus svojich nechápavých učeníkov. Kúskom chleba, ktorý sa stal vo svojej vonkajšej podobe nositeľom Jeho života, Jeho svetla, Jeho útechy – celej Jeho oslávenej osobnosti. „Toto je moje telo. Kto bude ješť z tohto chleba, bude žiť naveky“ (Jn 6, 51). Chlieb je zárukou života. Chlieb je potrebný na cestu. I my sme na ceste, sme putujúcim Božím ľudom. „Veru, hovorím vám, ak nebudete ješť telo Syna človeka, nebudete mať v sebe život“ (Jn 6,52).

Pri poslednej večeri podáva nám s chlebom POMOCNÚ RUKU. On najlepšie vedel, čo čaká apoštolov, čo čaká kresťanov až do konca sveta. „Vo svete vás čaká súženie. Ale nebojte sa, ja som premohol svet...“ (Jn 16, 33). „Vaše srdce nech sa nechveje úzkosťou“ (Jn 14, 1). Svojho Otca v nebi prosí: „...aby nás nevzal zo sveta, ale aby nás zachoval od zlého“ (Jn 17, 15). A priateľsky povzbudzuje: „Neboj sa, malé stádo, zostanem s vami až do konca čias“ (Lk 12, 32).

Láska, dar a pomoc sú obsahom tejto liturgickej slávnosti. Na lásku odpovieme láskou, za dar ďakujeme z celého srdca a pomocnej Ježišovej ruky sa chopíme, aby nás priviedla až k cieľu nášho pozemského putovania – k Nemu do nebeskej blaženosti. Amen.

snímka: E. Jenča

KATECHÉZA

Slávnosť Najsvätejšieho Srdca Ježišovho rok A
prípravil: Podbrezovský

Majme odvahu a vráťme sa k Srdcu!

**Celé ľudstvo hovorí
o ľudskom srdci ako
o sídle a obraze lásky.
Niet teda divu, že i Je-
žiš Kristus sa takto
vyjadruje. Jeho Srdce
– tiché a pokorné, ako
to sám o sebe hovo-
rí – je zdrojom lásky.
V úcte sa pred ním
skláňame a pokorne
sa vyznávame zo svo-
jich pokleskov, ktorý-
mi sme ho zraňovali...**

Milí veriaci,

ktoré „veci“ má Pán Ježiš na mysli teraz, keď k nám hovorí: „Veľbím Ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci ukryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým?“ Môžeme povedať, že i tajomstvo slávnosti, totiž Božské Srdce Ježišovo, medzi tieto veci patrí. Opäť je neznáme a skryté, odmietané v mene „rozumu a múdrosti“, ktoré sa niekedy chcú skryť dokonca za koncil.

A príčina? Koncilový teológ Rahner píše: „Tam, kde táto, správne v jej najhlbšom zmysle chápaná úcta v poslednej dobe upadla, to nie je spôsobené tým, že by prestala byť časová. Tento úpadok buď už sám je znamením, že „vychladla láska“, alebo úcta nebola správnym spôsobom podávaná.“

SRDCE JEŽIŠOVO. Čo vlastne uctievať pod týmto názvom? Snáď hmotné srdce nášho Pána? To tiež, ale nielen, ani nie pred-

všetkým.

„Srdce“ je učenému i jednoduchému človekovi ľahko zrozumiteľným symbolom, znamením, ktoré naznačuje celý vnútorný život človeka, ale predovšetkým jeho lásku. Ak povieme: „Tento človek má dobré srdce“, iste nemáme na mysli, že má dobrý nález na EKG. Jednoducho vieme: To je dobrý človek. A tiež naopak. Zlému človeku pripisujeme „zlé srdce“. I v iných vyjadreniach je „srdce“ skratkou celého človeka. Ale medzi všetkými vlastnosťami, zahrnutými do slova „srdce“, vyniká predovšetkým láska.

„Pozri na srdce...“ V Paray-le-Monial sa náš Pán Ježiš prispôbil tomuto chápaniu. V pamätnom zjavení ukázal sv. Margite Márii Alacoque nie svoje hmotné, telesné srdce, ktoré v človekovi rozvádza krv, ale srdce – symbol – obrazne. Týmto obrazom vyjadril rad neviditeľných skutočností: svoju slobodnú bezodnú Lásku - Srdce v plameňoch, vrchol tejto lásky – kríž, ale i ľudskú odpoveď na túto lásku - rana v srdci, trné zabodnuté do Srdca a sám podáva výklad tohto symbolu: „Pozri na Srdce, ktoré ľudí tak milovalo, že si nič neponechalo, ale samé seba zmarilo... Za to všetko sa mi dostáva nevdak od ľudí, nedbalosť, ľahostajnosť a pohrdanie...“ Toto všetko prežíva Ježiš ako Osoba, Boho-človek a predsa to spája so žeravým stredom – SRDCOM.

Preto: pozeraj sa na Srdce Ježišovo a čítaj v ňom to najúžasnejšie vyznanie lásky, ktoré Ti ukazu-

je Boh v ľudskom tele. Celý jeho život od vtelenia až po kríž a Eucharistiu je jedna láska. Čítaj v tomto srdci a poznáš, že Ježiš, hoci je Boh, dal ti všetko, i seba, dal ti svojho Otca i Matku, dáva sa ti i teraz pri tomto prítomnení kalvárskej obety. Uistuje ťa, že chce len tvoje šťastie a pripravuje ti príbytok v dome Otca. Chce ťa premôcť nie svojou silou, nie strachom, ale svoju láskou.

„Čo som ešte mohol pre teba vykonať a nevykonali som, odpovedz mi?“, takto sa ťa raz opýta. A znova sa pozri na srdce, ale tentokrát na to svoje. Čo tam čítaš? Nie si podobný človekovi, o ktorom rozpráva Marc Boegner, keď opisuje jedno stretnutie: „Jedného dňa som rozprával s človekom, ktorého celkom zaujali obchodné záležitosti. Náhle mi povedal: „Čo chcete? Máme srdcia, ktoré už nemajú čas milovať!“ Nikdy som nezabudol a ani nemohol zabudnúť na tieto slová. Ako sú ukrutne pravdivé!

Božské Srdce má vždy čas milovať, milovať nás. To je naša nádej, naša spása, náš život. Ale naše srdcia, preťažené honbou za kariérou, vôľou „presadiť sa“, smädcom po bohatstve, závisťou alebo žiarlivosťou i inými vášňami, naše srdcia nemajú čas milovať.

A v tom je niečo strašné. Šťastní, trojnásobne šťastní sú tí, ktorí objavujú, že milovať láskou podobnou tej, ktorou nás miluje Boh, núti nájsť si pre Boha ČAS. Vernosť tejto láske vyžaduje, aby sme znova a znova vstupovali do školy

k tomu, ktorý šiel medzi ľuďmi cestou lásky - na jej konci bol kríž.

Majme odvahu a vráťme sa k Srdcu! Najprv k Ježišovu a potom ku svojmu. Pán vie, že potrebujeme a hľadáme „pre svoje duše odpočinok“. Zmilujme sa nad vlastnými uštvanými srdcami! Alkohol ani drogy im nepomôžu. Len Pán Ježiš môže s istotou sľúbiť: „Ja vás občerstvím.“ ON tie naše srdcia urobil, ON vie, čo najviac potrebujú: ODPOČINOK NA JEHO SRDCI. A tým, ktorí cez to všetko „nemajú čas“, pripomína P. Lombardi: „Teraz nemáte čas pre Boha. Raz ale budete mať dosť času pre utrpenie. Celú večnosť.“

SRDCE JEŽIŠOVO, spása v TEBA dúfajúcich, zmiluj sa nad nami. Amen.

snímka: E. Jenča

snímka: E. Jenča

KATECHÉZA

Slávnosť sv. Petra a Pavla, apoštolov rok A
prípravil: Podbrezovský

„Quo vadis, Domine?“

Milí veriaci,
 radostný a spokojný vzdych tiahne sa dušami, skleslými námahou celoročnej práce: „Konečne si oddýchneme“. Konečne prichádzajú tie sladké dni dovolenky. Ba ešte aj malí žiaci v náručí otca či matky radostne volajú: „Konečne prázdniny!“ Celému tomuto odpočinúť sa ženúcemu, baliacemu sa a cestujúcemu svetu prichádzajú dnes v ústrety dvaja veľkí muži z jeho dejín, apoštoli Peter a Pavol, aby akoby na protest proti tomuto obrovskému zhonu hlásali: v duchovnom živote nejestvuje oddych, lebo duch stále bdie a dáva zmysel ľudskému životu.

No niežby nám títo dvaja svätí, či Cirkev a Pán Boh vôbec nedopriali tieto dni oddychu. Naopak, choďme si oddýchnuť, radujme sa z dovoleníek a prázdnin. Užime si slnka, vody a vzduchu, ale nezabudnime pritom, že zmysel života je žiť svojej duši, žiť ho Bohu, z ktorého rúk vyšla a do ktorých sa má raz aj vrátiť - žiť sľachetne, ako nás to naučil Pán Ježiš. K nemu musíme prísť raz každý, ak chce nájsť pokoj svojej duše, ako to hovorí sv. Augustín: „Nespokojné je naše srdce, Bože, kým nespočinie v Tebe.“ Práve v tom sú nám apoštoli Peter a Pavol tými najlepšimi vzormi.

Kedykoľvek hovoríme o týchto dvoch stĺpoch, o týchto dvoch pilieroch Cirkvi, prichádza nám na um stará legenda o Petrovi, utekajúcom z Ríma a o jeho stretnutí s Pánom Ježišom, idúcim do Ríma. To-
 tiž, tá jeho otázka: „Quo vadis, Do-

mine?“ a Kristova odpoveď: „Idem do mesta, Peter, dať sa znova ukrižovať“, vrátila prvého pápeža späť medzi svojich. Vrátila mu odvahu položiť zaň život. A možno miliónom iným – a hádam už niekedy aj nám – vrátila odvahu povstať z hriechov a prachu zeme. Lebo z nej i z Písma je jasné, že ani Pán nechcel mať na čele svojej Cirkvi mužov vždy len svätých alebo priveľmi učených, ale tiež iba ľudí, ktorých krehkosť niekedy strhla až k hriechom, ale láska im vždy dala silu vstať.

Tak ako Peter pochopil, kde je jeho miesto a vrátil sa k svojim baráňom a ovciam, aby zomrel s nimi, tak aj jeho nástupcovia veľmi dobre vedeli a vedia, kedy, kde a proti čomu majú zdvihnúť svoj hlas. Pápež blahej pamäti, dnes sv. Ján XXIII. zdvihol svoj hlas, aby svojou encyklikou „Pacem in terris“ vyzval veľkých tohto sveta k upevneniu mieru. Po ňom sv. Pavol VI. sa svojou encyklikou „Humanae vitae“ postavil na obranu života a kresťanom ukázal cestu, ktorou majú kráčať úskaliami života v tejto oblasti. Sv. Ján Pavol II. zasa svoju encyklikou „Redemptoris hominis“ pozdvihol svoj hlas na poli dôstojnosti človeka. A my?

My, ktorí sme dostali takéto veľké príklady v týchto oslávencoch a ktorí máme takéto veľké príklady v ich nástupcoch, vieme, kde je naše miesto? Neutekáme od svojich povinností v domácnostiach alebo na pracoviskách? Neutekáme pred ťažkosťami, ktoré sú spojené s úlohami nám zverenými? Za koľ-

kých z nás sa musí Pán denne znova a znova dať ukrižovať, lebo nestojíme na svojich miestach, neplníme si svoje povinnosti tak, ako sa na kresťanov katolíkov, učeníkov Kristových, patrí?

Svätí Peter a Pavol, tak ako ostatní apoštoli, vynikali horlivosťou. Nevedeli, čo je to oddych, čo je to záhalka pri hlásaní Kristovho učenia. Vždy a všade horlivo siali semeno kresťanskej viery. A čo my v tejto oblasti? Nepatríme medzi tých „horlivých kresťanov“, ktorí opustiac svoje domovy, odkladajú počas dní dovoleníek aj šaty kresťanstva, šaty dobrých skutkov a kresťanskej pomoci? Plníme si svoje povinnosti voči Bohu aj počas dovoleníek alebo sa na dovolenke hanbíme vyznať, že sme Kristovi? Veď slová Pána Ježiša: „Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach“ (Mt 10, 32) sú v plnej miere platné aj dnes.

A preto nezabudnime, že aj počas dní oddychu, či už v krásnom horskom prostredí našich veľhôr alebo v slnečnom morskom prostredí, sme kresťania, že sme Kristovi učeníci. A svojím vystupovaním, svojimi skutkami ukážme svojmu okoliu, že patríme do veľkej Božej rodiny.

Preto sa v tento sviatok v duchu prenesme k hrobu týchto svätých apoštolov a plní pokory prosíme: „Pane, pomáhaj nám, aby sme učenie svätých apoštolov Petra a Pavla čo najlepšie poznali a svojimi životmi nielen doma, ale aj počas dní oddychu vždy a všade horlivo hlásali. Amen.

ilustračné snímky: Martin Magda

Turíce – Zoslanie Ducha Svätého

V evanjeliu k sviatku Zoslania Ducha Svätého čítame, ako to vyzerá tam, kde Ducha Svätého prijímú. Je tam pokoj. Je tam radosť z odpustenia vlastných hriechov, je tam radostné odpustenie „naším vinníkom“. Je tam radosť, akú majú napríklad aj prvoprijímajúce deti.

Milí veriaci,

prežili sme svätodušné sviatky. Každým rokom ich Cirkev inak prežíva, pretože každým rokom sa mení stav tohto sveta, mení sa situácia, z ktorej voláme Ducha Svätého o pomoc. Ináč žiada o vodu človek, ktorý má bežný smäd, ináč po nej túži, stená človek na pokraji síl, či už ťažko chorý alebo zablúdený v púšti. Stav vyprahnutosti sveta, v ktorom žijeme, neustále rastie. Tým naliehavejším sa stáva i volanie: „Príď, Duchu Svätý!“ Stáva sa skutočne volaním o pomoc v krajnej núdzi, akýmsi SOS – v doslovnom slova zmysle: Save Our Souls – Zachráň naše duše!

Tam, kde sa diagnóza sveta javí bezútešne, prichádza znovu, ako vždy a vo všetkom, na pomoc Boh. „Všade tam, kde sa rozhojnil hriech, ešte viac sa rozhojnila milosť.“ Podľa ľudského rozumu by sa zdalo, že čím viac sa svet odkláňa od Boha a odmieta Ho, čím viac sa topí v bahne hriechu, tým viac a priamoúmerne rastie Boží hnev. Ale nerobme Boha podľa svojich náhľadov. Boh koná tak, ako jedine môže konať dokonalá Láska – čím viac sa náš svet zmieta v rozpoch, vojnách a násilnostiach, v zbrojení, v hlade a v útlaku všetkého druhu, tým viac sa okolo neho zhromažďuje tlak milosti Božej, kedy Duch Svätý prichádza na pomoc v našej núdzi. A to je veľká, ba najväčšia nádej Cirkvi dnešnej doby.

Všimli ste si niekedy atmosféru pred búrkou, kedy visí nesmierne napätie medzi nebom a zemou? Nastávajú výboje. Blesky ožarujú nočnú krajinu tak, ako by to nedokázali milióny žiaroviek či reflektorov. Môžeme tušiť i to iné napätie medzi nebom a zemou. Je to napätie medzi padlým svetom a láskou Božou. Sú však veľmi potrebné práve tie „bleskozvody“ Božej milosti, ktorými by sa sila Ducha Svätého „uzemňovala“, prenikala na túto zem. Sú potrebné duše neustále zamerané smerom k nebu. Duše čisté a verné, ktoré stále prežívajú ochotu prijímať Ducha Svätého, volať ho, ponúkať sa Mu a niesť Ho ďalej. Sú potrebné duše, ktorých život vysiela len jeden hlavný signál: „Príď, Duchu Svätý, chcem Ti byť celkom k službám. Všetky moje ostatné záujmy nie sú ničím oproti záujmu Božiemu, ako zachrániť tento svet.“

Neverme, že ohrozenie dnešného sveta je dané stavom zbraní, vyhrotením ideológií či politikou. Skutočný pomer síl medzi dobrom a zlom sa rodí neviditeľne – je to výslednica, ku ktorej je priamo pripojený každý z nás – svojím životom, tým, ako veríš, ako žiješ, nakoľko víťazíš nad osobným hriechom, či už krádežou, ohováraním, smilstvom či cudzoložstvom, či sa vzdávaš. Svätý pápež Ján Pavol II. prehlásil ku Dňu tlače, že i ten, kto len cigáni, ohovára, ubližuje a koná pokrytecky, aj ten urýchljuje vojnu.

Nie, nemusí nás desiť ani nepomer medzi počtom kresťanov, snažiacich sa naozaj žiť a množstvom vlašných, fahostajných či neveriacich. Pán Boh behom dejín mnohokrát ukázal, že i skrz jedincov môže uskutočniť svoj plán spásy sveta, keď kvalita jedinej duše vyvažuje obrovskú kvantitu ľudského odpadu a hriechu. Jedna, jediná rehoľnica, starajúca sa o úbožiakov v Kalkate, či v ktoromkoľvek ústave možno vyvažuje celé kopy zbraní, pripravených k ničeniu. A nenápadná, skrytá, ťažko trpiaca osoba, ponúkajúca denne svoj kríž Bohu pre osoh sveta robí možno pre svetový mier viac, ako všetky konferencie. Áno, Boh tvorí budúcnosť sveta z našej viery, z našich obetí.

Je potrebné, aby práve v tomto svete bola Cirkev naozajstnou veľmocou Ducha Svätého, bojujúcou v sile jeho zbraní. S takýmto vedomím sme volali: „Príď, Duchu Presvätý! Obnov tvárnosť zeme! Obnov tvár nášho Víťaza!“

Raz som pozoroval malého chlapca, ako s pomocou slnka a obyčajnej šošovky zväčšovacieho skla zapálil tenký papier na svojej ruke. Vtedy som pochopil niečo z tajomstva svätodušných sviatkov, z tajomstva ohnivých jazykov: toto dieťa dokázalo preniesť oheň odkiaľsi z vesmíru, z kozmického oceánu ohňov, celkom nenápadnou cestou do malého plamienka tu na zemi. A to tým, že vytrvalo sústredovalo paprsky slnka na jedno miesto.

O čo väčšie divy môžeme robiť my. Môžeme samého Boha – nekonečný zdroj života a lásky - odzrkadľovať, vovádzať do sveta tým, že budeme paprsky jeho milosti vytrvalo sústredovať, usmerňovať, koncentrovať okolo nás. Dôležité je, aby sa naše duše správne nastavili voči tomuto Zdroju a voči potrebám sveta a blízkych, aby nedošlo k rozptylu a strate týchto vzácnych paprskov.

Daruj nám, Pane, schopnosť zjasňovať, zahrievať a zapáľovať svet okolo nás Duchom Svätým. Príď a vylej na svoju Cirkev toľké milosti a dary Ducha Svätého, koľko je potrebných k premene nás a celého sveta. Amen.

snímka: Martin Magda

Homília na sviatok sv. Jozefa, robotníka

Pre tých našich čitateľov, ktorí nemohli sledovať tohtoročný odpust nášho patróna sv. Jozefa, robotníka v priamom prenose, prinášame homíliu slávnostného kazateľa ThDr. Daniela Mikulu, PhD.

Drahí bratia a sestry!

Je to zvláštna skúsenosť, ktorú som doteraz nemal - slúžiť odpustovú slávnosť v prázdnom kostole pre veriacich, ktorých nevidím. Keď som bol ešte ako bohoslovec počas letných prázdnin v nemeckom pútnickom mestečku Altötting, v miestnom kláštore slúžil sväte omše jeden kapucín, ktorý bol slepý. Cítim sa trochu ako on - nevidím vás, ale verím, že doma pozeráte prenos a takto sme cez moderný komunikačný prostriedok duchovne spojení.

Sme zvyknutí na vonkajšie prejavy viery ako je kostol, púte, stretnutia. Ale tento čas určitých obmedzení nás môže ešte viac utvrdiť vo viere, prežíanej v srdci, lebo práve v srdci človeka sa rodí opravdivá viera. Je to čas skúšky, či naša viera je skutočná, alebo bola len vonkajšková.

Sv. Jozef, patrón tohto kostola i vašej farnosti, bol mužom opravdivej viery, lebo nemal vo svojom živote všetko jasné, ba naopak, prežíval viac neistoty ako istoty. Ale veril a dôveroval Bohu a preto mu Boh zveril Máriu a hlavne svojho vlastného syna Ježiša, aby sa stal ich ochrancom. „Vari to nie je tesárov syn?“ počuli sme v evanjeliu.

Slávime sviatok patróna robotníkov, svätého Jozefa, ktorý chráni všetkých, ktorí svojou prácou prinášajú úžitok ostatným ľuďom.

Latinské slovo *custos*, ktorým sa zvykne označovať svätý Jozef, môžeme preložiť ako strážca, opatrovateľ, ochranca. Ochranca koho? Márie a Ježiša. Akým spôsobom ich Jozef chráni? Diskrétno, pokorne, ticho. No je však neustále prítomný a úplne verný, hoci všetkému nerozumie. Od svadby s Máriou až po príbeh s dvanásťročným Ježišom v jeruzalemskom chráme sprevádza s horlivosťou a láskou každú chvíľu ich rodinného života. Je po boku svojej manželky Márie v pokojných chvíľach, ale najmä v tých ťažkých chvíľach života: na ceste do Betlehema, aby sa dal zapísať pri sčítaní ľudu, ako aj vo chvíľach úzkosti a radosti spojených s pôrodom. V dramatickom momente úteku do Egypta a vo chvíli namáhavého hľadania syna v chráme a rovnako v každodennosti života v Nazarete, v dielni, kde učil Ježiša remeslu.

Ako Jozef prežíva svoje povolanie ochrancu Márie a Ježiša? V ustavičnej pozornosti voči Bohu, otvorený voči jeho znameniam, pripravený uskutočniť Božie a nielen svoje plány. Presne to žiada Boh už od Dávida v Starom zákone: Boh si nežiada dom postavený človekom, ale túži po vernosti jeho slovu a jeho plánu. Boh sám stavia dom, ale zo živých kameňov poznačených jeho Duchom. Jozef je „ochrancom“, pretože dokáže načúvať Bohu, necháva sa viesť jeho vôľou a práve preto je pozornejší voči ľuďom, ktorí mu boli zverení. Vie reálne čítať udalosti, je pozorný voči svojmu okoliu a dokáže urobiť najmäudrejšie rozhodnutia. V ňom vidíme to, čo je centrom kresťanského povolania: vidíme Krista v reálnom živote okolo seba. Chránme Krista vo svojom živote, aby sme ochraňovali iných, aby sme ochránili stvorenie.

Povolanie ochraňovať sa netýka iba nás kresťanov, ale má dimenziu, ktorá presahuje a je jednoducho ľudská, dotýka sa všetkých. Znamená to ochraňovať ľudí, starať sa o všetkých, o každého človeka s láskou, osobitne o deti, starých, o tých, ktorí sú slabší a ktorí sú v našom srdci na okraji záujmu. Znamená to starať sa jeden o druhého v rodine. Manželia sa ochraňujú navzájom, neskôr ako rodičia sa starajú o deti a po čase sa aj deti stanú ochrancami rodičov. Znamená to prežívať úprimné priateľstvá, ktoré sú vzájomným ochraňovaním v dôvere, v rešpekte a v добрote. V podstate všetko je zverené do ochrany človeku. Je to zodpovednosť, ktorá sa týka všetkých. Budme ochrancami Božích darov!

Nesmieme sa báť dobroty a už vôbec nie nežnosti. Starať sa, ochraňovať si vyžaduje dobrotu, vyžaduje si, by sme žili nežne. V evanjeliách sa Jozef javí ako silný, odvážny, pracovitý muž, ale z jeho srdca vychádza veľká neha, ktorá nie je čnosťou slabých, ale práve naopak, je znamením pevného ducha a schopnosti byť pozorným, byť súcitným, byť skutočne otvoreným voči inému a voči láske. Nemôžeme sa báť dobroty a nežnosti.

Aj dnes pod tolkou šedou oblohou, ktorú spôsobuje pandémia koronavírusu, potrebujeme vidieť svetlo nádeje a dať nádej nám samým. Chráníť stvorenie, každého muža a každú ženu nežným a láskavým pohľadom

znamená otvoriť horizont nádeje, znamená vytvoriť štrbinu, ktorou prenikne svetlo spomedzi toľkých mrakov, priniesť teplo nádeje. Pre veriaceho, pre nás kresťanov, tak ako sv. Jozefa. Nádej, ktorú prinášame, má Boží horizont, ktorý sa otvoril v Kristovi, je založený na skale, ktorou je Boh.

Ochraňovať Ježiša s Máriou, ochraňovať celé stvorenie, ochraňovať každého človeka, osobitne najchudobnejšieho, ochraňovať nás samých: toto je služba, ku ktorej sme aj my všetci povolaní, aby sme nechali znova zažiariť hviezdu nádeje. Chránime s láskou to, čo nám Boh daroval. Amen.

d. o. Daniel Mikula,

farár v Chminianskej Novej Vsi

snímka: Martin Magda

Rozhovor

Otec kardinál Jozef Tomko

snímka: Martin Magda

Slovenský kardinál Jozef Tomko si 25. mája pripomenul 35. výročie kreovania na kardinála.

Červený biret prijal z rúk pápeža sv. Jána Pavla II. na slávnostnom konzistóriu v predvečer Turičnej nedele v roku 1985.

Menovanie Jozefa Tomka za kardinála oznámil Ján Pavol II. už mesiac predtým, keď jeho meno vyslovil medzi 28 kardinálskymi menovaniami zverejnenými počas generálnej audiencie 24. apríla 1985. Nový titul prijal Jozef Tomko spolu s menovaním do funkcie prefekta Kongregácie pre evanjelizáciu národov a kancelára Pápežskej Urbanovej univerzity. Túto službu vykonával 16 rokov až do roku 2001.

Pri kreovaní Ján Pavol II. prideliť kardinálovi Tomkovi titulárny chrám Ježiša - Dobrého Pastiera v rímskej štvrti Montagnola na juhu mesta. V kardinálskom zbore dostal Jozef Tomko stupeň kardinála-diakona. Od roku 1996 sa radí medzi kardinálov-presbyterov a jeho titulárnym chrámom je Bazilika sv. Sabíny na Aventíne.

Rodák z Udavského, ktorý 11. marca oslávil 96 rokov, je momentálne druhým najstarším členom kardinálskeho zboru. Na čele je o pol roka starší francúzsky jezuita Albert Vanhoye.

(zdroj:tkkbs.sk)

S o. kardinálom som sa stretol v roku 2007 vo farnosti Hermanovce pri príležitosti pripomenutia si 50. výročia príchodu profesora Hlaváča do tejto farnosti. Po slávnostnej sv. omši, ktorú celebroidal o. kardinál, nám novinárom poskytol rozhovor, ktorý vám znovu ponúkame.

Ako vyzerá deň kardinála vo Vatikáne?

Deň kardinála je ako každý všedný deň. Mám svoj denný poriadok a to ma zachováva, lebo keby človek upustil, tak potom tráti veľa času. Teraz, keď som už starší, nemám povinnosť bežať do úradu na určitý čas. Vstávam niečo pred šiestou, pretože mám svoje kňazské povinnosti, ako sú breviár, meditácia. O pol ôsmej mám omšu vo svojej kaplnke, potom sú raňajky a potom začínajú návštevy alebo práca. Moja práca sa teraz týka medzinárodných eucharistických kongresov, ktoré sa organizujú každý štvrtý rok vždy na inom mieste a podľa možností aj na inom svetadieli. Príprava je dlhá a my pomáhame iba tej diecéze, ktorá to konkrétne organizuje. V roku 2004 to bolo veľká arcidiecéza v Mexiku – Guadalajara a teraz v roku 2008 bude zas v Quebecu v Kanade. Zabezpečujeme celú tú agendu okolo a takisto pomáhajú aj iní, napr. v máji v Kanade sme mali tri dni zhromaždených delegátov z rôznych národov, ktorí zas tie organizačné práce prenesú domov. Prišli tiež aj mladí z Kanady a zo Spojených štátov okolo 1 000 členov. Mladí ľudia, nadšení, ktorí žijú vo svojej kultúre a nepoznajú nič iné, len ako rock and roll. Ale mali pekné piesne. A potom, keď sme mali sv. omšu, tak to som oceňoval, akí vedeli byť uzobraní, ako sa vedeli modliť, počúvať kázeň a to som mal dosť dlhú kázeň, lebo som kázal aj po francúzsky, aj po anglicky. Ale nakoniec to predsa len z nich vybuchlo: začali tleskať, čo nie je také jednoduché, aby nejaký "anglosák" sám tleskal v kostole. Len to som chcel povedať, že aj oni sa zapájajú do toho

hnutia, do tej prípravy eucharistického kongresu.

Precestovali ste celý svet. Mohli by ste povedať, kde boli takí najspontánnejší ľudia?

V Afrike.

Aj ste si s nimi zatancovali?

Zatancovať nie. To je totiž omyl, že my si predstavujeme ten liturgický tanec ako keby to bol nejaký čarodáš. To je taký rytmický, viac-menej pomalý pohyb. Aj zdvihnú ruky, keď jasajú. To je to tzv. jasanie. Ale je to spontánne a pekné. Afričan si uctieva Pána Boha duchom, teda modlitbou, spevom, ale aj telom. To by ste neverili, aké je to pekné napr. pri obetovaní, keď nesú obeť dary a vlastne predstavujú ich Bohu. Aké je to symbolicky krásne, ako to vedia vyjadriť rukami. Otčenáš sa modlia so zloženými rukami, ale keď už príde „chlieb náš každodenný daj nám dnes ...“, tak už vystrú ruky. To sú také maličkosti, ktoré ale dajú život a potom sú omše isteže dlhé. Slávnostná omša trvá aj štyri hodiny.

Spomínali ste, že ste mali dlhú kázeň. Pri ktorej sv. omši ste mali najdlhšiu kázeň?

Tak to už neviem. Viem, čo bola moja najdlhšia ceremónia. Bola to posviacka katedrály v Suniani v Ghane. Trvalo to šesť hodín od deviatej do tretej popoludní.

Dalo sa to pod tým africkým slnkom vydržať?

Zväčša sme boli v katedrále. Ale dá sa, ak sa človek veľmi nehýbe. Boli sme celí premočení.

Dnes ste sa prostredníctvom fotografií trochu vrátili do mladosti. Keby ste si zaspomínali na svoje detstvo. Ste z Udavského, ako ste tam prežívali? Aký ste boli šarvanec?

Nie veľký. Považovali ma za ta-

kého stredného chlapca. Vedel som sa zahrať, ale nebol som príliš živý, skôr tichší ako charakter. Z Udavského mám, samozrejme, veľa spomienok, pretože aj keď som nastúpil na gymnázium do Michaloviec, a to som mal 11 rokov, každý deň som dochádzal vlakom. To je takých 30 km, taká hodinka a viac, práve dobre na zopakovanie látky a tam sa dobehalo. Tí, čo doma neštudovali a potom sa akosi rýchlo chceli poistiť, že ak ma vytiahne profesor, tak čo budem robiť. Boli to tie normálne študentské roky.

7. Chcelo sa Vám učiť?

Ja som mal celkovo dobré návyky. Písal som si domáce úlohy hneď vtedy, keď sme ich dostali, čo bola veľká výhoda, lebo už potom, keď prišiel deň, bol som si istý, nezabudol som nikdy. Potom už odo mňa ťahali, že "daj, daj aspoň dačo opíšeme".

Na gymnáziu ste sa stretli s prof. Hlaváčom. Spomínate si ešte na ten prvý moment, ako na Vás zapôsobil?

Prvý moment, to neviem, ale to, čo utkvie v pamäti, napr. nechával, myslím, že sme mali dve hodiny týždenne, prvú časť hodiny na otázky a ťažkosti. Hneď vybadal, keď niekto chcel márne čas a hneď mal na to odpoveď: „Ty hasič, buď ticho!“

Boli ste čisto chlapčenská trieda?

Nie, kdežeby. Boli sme miešaná, aj dievčatá, aj chlapci, tiež aj nábožensky. Mali sme aj židovských chlapcov aj dievčatá. Na druhej strane béčka bola gréckokatolícka, tam učil Janko Murín. Ale čo bolo s pánom profesorom ozaj vzácné, keď sme mu dávali svoje ozajstné ťažkosti pri dospievaní, pri roz-

víjaní, vedel tak krásne odpovedať a dával také jednoduché poučenia pre život, to bolo nádherné. Tak na to sme sa tešili. Alebo keď sme nazbierali rôzne perličky od iných profesorov, aj také trocha protináboženské, tak prvá vec, ktorú sme sa pýtali: ako to vlastne bolo s tými križiackymi výpravami? On odpovedal na všetko. Okamžite nám zobral z mysle všelijaké predsudky a podobne a my sme rástli uistení a upevnení vo viere. To je to najvzácnejšie u neho a najmä, že vychovával.

Keď ste sa rozhodovali pre kňazstvo, bol prof. Hlaváč jeden zo vzorov, alebo ste mali nejaký vzor kňaza?

No jednak on, najmä, keď sa to začalo trochu tak konkrétnejšie rysovať. Ja som sa rozhodol vlastne tak potajomky. Mal som vtedy ani nie sedemnášť rokov. Ale to, čo bolo de facto vplyv, to bola celá jeho osobnosť natoľko, že potom som si utváral ideál kňaza - akože budem učiť na gymnáziu ako on alebo každopádne byť s mládežou.

To sa mi páčilo, to mi tak imponovalo. Imponoval mi práve tým, že bol nesmierne skromný, pokorný a mladý. Tiež nám požičiaval knihy. Z bibliotéky Pal perum vypožičiaval všetky knihy, najmä chudobným. Takže on zavázil. Okrem druhého veľkého kňaza a tým bol náš farár doktor Štefan Hejsek, ktorý bol potom generálnym vikárom biskupa Čárskeho v Prešove a ktorého komunisti hneď odstránili do Malej Lodiny, tam aj zomrel.

Primičnú omšu ste mali v Ríme, lebo tam ste končili. Netrápilo Vás, že ju nemôžete slúžiť u nás? Ako to človek prežíva, keď vie, že asi sa nebude môcť vrátiť domov?

Nebolo času na trápenie. Celý život človek musel prijať takto. Vedel som, že plním Božiu vôľu tu. Nevie, či mám jednu či dve fotky, pretože nebolo haliera. My sme nemali absolútne nič. Začali sme po vojne v Ríme hladom, doslova sme rok hladovali. Spravil som dva roky na fakulte v Bratislave a potom hneď po vojne ma biskup Čársky poslal do Ríma. Bola tam však

radosť z kňazstva. Tam naozaj odpadlo všetko to, čo môže byť ľudsky veľmi príjemné, ale čo je nakoniec všetko ľudské. Tam je človek s Kristom Pánom a dosť. Nemáš nikoho okolo seba, ale boli sme radi, že sme boli vysvätení, a to v Ríme. Prvú sv. omšu som mal dokonca rovno pred hrobom sv. Pavla, ktorý sa nachádza pod pápežským oltárom a vtedy tam bol taký oltár. Boli tam so mnou traja Košičania, ktorí so mnou študovali, špirituál, ešte dajaký priateľ. Zo Slovákov v Ríme tam boli asi len dvaja. Boli sme tam dvaja Slováci. Ten druhý mal primičnú omšu inde a mal viacero priateľov, takže z tých našich rímskych Slovákov to všetko išlo do centra, lebo sv. Pavol bol ďaleko.

Ešte na záver by som Vás chcel poprosiť o odkaz pre náš časopis a pre našich veriacich.

Aby ste pekne pokračovali a in-formovali a dobre ľuďom osvetľovali rôzne otázky, ktoré sa na nich valia. A nech si prečítajú Levoču.

za rozhovor ďakuje Martin Magda st.

Vybrané odstavce z Dobrej knihy (1997) od Jozefa Porubčana: Starnúť a mať z toho radosť

Staroba je pekná (americké príslovie)

Staroba sa chápala ako zrelý vek človeka, teda vrchol jeho múdrosti, skúsenosti, lásky. Všade tam, kde prevláda konzumný spôsob života, kde ide o to, aby si človek čím viac užil a keď už (je starý) neprodukuje, je na záťaž, ... - radšej by sme boli bez neho.

Záleží na nás, či budeme život človeka chápať ako líniu stúpajúcu k väčšej múdrosti a добрôte srdca, k väčšej zrelosti až po náš posledný výdych, alebo ako krivku, kulminujúcu v mladosti a v starobe, klesajúcu až k nulovým hodnotám. Ako tretia sa nám tu ešte ponúka kresťanská koncepcia, podľa ktorej život vystupuje k svojej plnosti aj za hranicu smrti, až k účasti na živote Božom.

Nie, verejnú mienku nezmeníme, ale my sami sa môžeme zmeniť!

Ak si vymedzíme život len do rozmerov pozemského pobudnutia, bude to hrozné. Tam sa už naozaj stráca zmysel pre lásku, stráca sa zmysel jeden pre druhého. Všetko sa bude redukovať na konzum: využiť čas, ktorý máš, pretože dnes - zajtra zomrieš!

Vonkoncom sa nevzdávajme koncepcie, podľa ktorej život prekračuje aj samu hranicu smrti a stúpa k plnosti v živote Božom.... Čím viac nám budú nahovárať, že starý človek už nie je nanič, tým viac budeme chápať, že čím sme starší, tým väčšiu hodnotu má náš život.

V čom je život životom?

Dajme si otázku: Pre čo sme boli vyvolení? Pre krásu tela a všetkého, čo s tým súvisí (tvarovanie tela, svaly, postava, telesná vášeň a nadšenie?), alebo pre krásu lásky? Svätý Pavol jednoznačne svedčí o tom druhom. Každý človek stráca sviežosť zmyslov, pružnosť tela, potrebuje „protézy do uší, na oči, miesto zubov, takmer všade. Ale nemyslím si, žeby to spôsobovalo ujmu môjmu rastu, dospievaniu k zrelej ľudskosti podľa miery Ježiša Krista, k prežívaniu radosti z lásky, z nádeje, z účasti na živote Božom. A to je niečo úžasné. Z toho pohľadu sa potom mladosť javí ako výstupový vek, ktorý sa stáva vždy väčším a krajším v starobe.

Učme sa tešiť z toho, čo máme

„Staroba - choroba.“ V čom je život životom? V tom, že sme chorí, alebo zdraví? Ide o to, aby sme udržiavali telo pri živote, alebo o to, aby sme dozrievali k zrelej ľudskosti, k zrelej láske? Bolo by hrozné, keby človek prijal takú koncepciu života, že najdôležitejšie je byť zdravý. Pamätajte, že choroba nie je nič menší dar ako zdravie. Pravda zvoliť si zdravie nám prikazuje Boh. Ale pravdou je aj to, že keď niekto už chorobu má, tak i v nej, a možno práve v nej, môže nájsť cestu k plnosti života.

Tešte sa z toho, čo máte. A máte toho ešte veľa. Máte život, môžete myslieť, môžete milovať. Z tohto sa tešte. To ostatné nie až také dôležité.... Isteže je príjemnejšie žiť v prekypujúcom zdraví. Ale treba vedieť rozlišovať. Nie to je dôležité, čo nám je príjemné, ale to, pre čo sme boli stvorení, pre čo sme boli vyvolení. Ako budeme starnúť, stále viac nám bude čosi ubúdať. Uvedomme si, že práve tým sa v nás uvoľňuje niečo, z čoho sa možno naozaj tešiť, a to viac ako z mladosti, ako zo zdravia.

Nič nám nemôže vziať veľkú nádej plného života v spoločenstve s Bohom, ktorý nám umožňuje vymaniť sa z chudobného života a objaviť život v jeho pravdivosti a nehybnúcej kráse. Táto nádej nám vždy zostáva. Každým dňom života sa stále viac a viac približujete k tej veľkej nádeji, že sa pred vaším zrakom odhalí celé tajomstvo života a budete vidieť, aké bolo malicherné to, čo ste nazývali zdravím, čo ste nazývali sviežosťou zmyslov.... Nuž, tešte sa a nenechajte sa unaviť v nádeji, že uzriete celé tajomstvo života.

Rast egoizmu, alebo rozvoj myslenia a lásky

Uvedomme si, že ak človeka už nespútávajú potreby, ktoré po akejkoľvek stránke spôsobujú telesnú radosť, uvoľní sa tým veľký potenciál na myslenie, na radosť z poznania a lásky. ... Keď sa už telesné parametre ďalej nerozvíjajú, ale naopak chýtrajú, začne byť človek nervózný, začne mať pocit, že sa mu všetko stráca a chce zachrániť, čo sa dá. A tak sa starí ľudia stávajú egoistami a materialistami. Nad všetkým chcú vládnuť, o všetkom chcú rozhodovať, pretože si chcú za každú cenu udržať to, čo im už uniká. Strážia si svoje peniaze, ak nejaké majú, snažia sa sústrediť všetko okolo seba a o všetkom rozhodovať. Svoje okolie doslova terorizujú.

Ak však človek nemá na to, aby prejavoval svoj egoizmus, snahu vládnuť, všetko vlastniť a pod., upadá do letargie a už len spomína, čo bolo, idealizuje svoju minulosť a opovrhuje všetkým, čo je teraz. Takéto starnutie je tragické.

Poznáme veľa ľudí, ktorých potenciál ducha sa naplno rozvinul práve vtedy, keď im už úplne ubudli biologické da-

nosti. Napr. Beethoven napísal svoje najväčšie diela, keď už bol hluchý. Podobne Goethe či Kant svoje najväčšie diela vytvorili až vtedy, keď už zostarli a telesne schátrali. Každý z nás môže sa môže odpútať od starnutia tela a nechať rásť svojmu psychologickému veku až po účasť na živote Božom. A takáto cesta nepodlieha nijakému chátraniu, nijakému zániku. To je podstatné, prekonať svoje egoistické túžby a poznávať všetko vo svetle večného života. Objaviť svet nekonečnej lásky.

V takom svetle sa dá riešiť aj generačný problém medzi mladými a starými - uvoľňovaním potenciálu psychických síl sa uvoľní aj schopnosť mať pre každého pochopenie, vážiť si názor každého človeka, chápať mladých, nič im nevyčítať, ale snažiť sa zmierlivo a s láskou komunikovať. Len tak možno vrátiť starobe úctu.

Ak dokážu starci a starinky prekonať svoje egoistické sklony, ak budú schopní byť nie pre seba, ale pre druhých, ak budú schopní pochopiť a prijať to, na čo sú stvorení a na čo vyvolení a svojou múdrosťou sa budú snažiť všade pomáhať, nie kritizovať a karhať mladú generáciu. „Starým byť je pekné.“

Starci a deti

„Starí ľudia na detský rozum vychodia“, hovorí sa u nás. Ježiš Kristus povedal: „Ak nebudete chápať Božie kráľovstvo ako deti, tak doň nevojdete.“ Ak sa teda starý človek vracia k chápaniu dieťaťa, znamená to, že sa blíži k chápaniu, ktoré je vlastné Božiemu kráľovstvu. To je ale niečo úžasné.

Detský svet myslenia je oveľa krajší, ako ten náš, pretože ony sa vedľa radovať. My sme sa radovať už „zabudli“. Deti sú otvorené voči všetkým tajomstvám, pretože neuzatvárajú svoje myslenie do nášho obmedzeného logického systému, v ktorom nám to akosi nevychádza a preto bývame nešťastní. Ak sa teda povie, že „starí ľudia na detský rozum vychodia“ znamená to, že sa znovu približujú k čistej pravde, z ktorej vyšlo dieťa a z ktorej si prináša na svet ešte čosi z dotyku Stvoriteľovej ruky. Kus čistého, správneho, pravdivého sveta. A človek v starobe sa zasa približuje k tomuto svetu, v ktorom sa ožýva to detské – vedomie niečoho oveľa väčšieho, ako je to, čo si dospelý človek vy kalkuluje vo svojom mudrovaní.

To, čo si deti priniesli zo Stvoriteľovej ruky, sa tu znovu objavuje na konci našich dní ako posledný krok do tohto sveta, kde zase všetko nájde svoju správnu, pravdivú tvár. To je najkrajšie, čo môžeme o starom človeku povedať, že dokáže takto detsky myslieť, takto sa oslobodzovať od prekalkulovaného myslenia dospelých, ktorí vyratávajú, čo z čoho budú mať Toto všetko v našej starobe stráca zmysel a môžeme sa detsky otvoriť veľkému tajomstvu nekonečnej lásky, z ktorého sme sa narodili. Pochopme, že všetko egoistické v nás je hlúposť, je nezmysel a tak v starobe už nikoho neodsudzujeme, nemáme ku všetkému výhrady, nad ničím sa nepohoršujeme. Jednoducho starý človek by mal prijímať všetko tak, ako to je, a svojou láskou 3/4 by sa snažil, aby bol svet krajší a lepší. Tak si predstavujem správne starnutie.

Tak ako ubúda telesných možností, uvoľňuje sa potenciál lásky a človek sa stáva stále viac milujúcim, dobrým človekom, otvoreným pre večné, nekonečné priestory všemohúcej, večnej lásky. Už dnes sa rozhoduje o tom, či budeme dospievať vo svojom egoizme a kalkulovať, aby sme mali čím viac pre seba, alebo či budeme dozrievať vo vzájomnej láske, ktorou sa náš psychologický vek odpúta od veku biologického a uvoľní sa nám priestor na novú a väčšiu lásku, ktorá vyvrcholí v samotnej láske Božej.

Depresívna tma v duši

Človek, ktorý celý život veril, začína v starom veku odrazu pochybovať. Začne prežívať tmu. Kladie si otázku: Kto vie, či to bolo tak, ako som veril? Kto vie, či idem dobre, či som na správnej ceste? Zostáva len jedno: akosi tvrdohlavosťou, so zatatými päsťami a zubami ísť ďalej tým smerom, kadiaľ ma po celý život viedla moja viera. Ak chceme byť úprimní, obraciame sa na svojho Boha: „Bože môj, ja ani neviem, či verím alebo neverím. Nevie, či milujem alebo nemilujem. Ale idem za Tebou, niekedy i so zatatými päsťami, so zatatými zubami. Ale idem, aj cez hmlu, nech sa robí, čo chce. Idem cestou, ktorú si mi ukázal.“ Len takto bude možné vystúpiť na vrchol, kde nakoniec všetko naplní svetlo, jas.

Ťažko by sme niekoho očarili tým, že budeme hovoriť o nádhernom unášaní Božou vôľou bez toho, že by nás to niečo stálo. Ťažko by to niekto prijal. Je dobre, keď na nás príde v starom veku takáto ťarcha, skúška viery, skúška lásky. Len tak je možné, aby sme dozreli k svetlu. Často zabúdame, čo nám Kristus povedal veľmi jasne, že ísť za ním znamená brať na seba každý deň kríž a tak ho nasledovať. Ale nasledovať ho, to znamená ísť životom nepochopený, veľmi často osamelý, vo vedomí, že mi nikto nerozumie, že všetci sú nevďační. Kráčať cez túto džungľu za Kristom je skutočné svedectvo života, tak ako ho Ježiš hlásal v evanjeliu. Svedectvo viery až po smrť. Svedectvo nezlomnej viery. Budem ti veriť, aj keď ma zabiješ!

ilustračná snímka: Martin Magda

Pane, ku komu by som išiel? Nech by bola akákoľvek tma, viem, že nad tou tmou sa ku mne skláňa Svetlo.

Prečo sa máme báť, keď sa môžeme tešiť?

Evanjelium (radostná zvesť) nám predkladá takéto dva typy šťastia (dva typy ľudí): Šťastie človeka, ktorého životná cesta, ako verí, vrcholí v krásnom svete, kde sa naplní, čo bolo v jeho živote čisté, krásne, dobré, čo ho kedy naozaj očarilo a teraz sa na to teší. Očakáva príchod Pána, ktorý príde, aby mu dal vo vrchovatej miere všetko, čo v živote videl ako krásne a čisté. Má radosť z očakávania.

Iné je šťastie človeka, ktorý sa bojí. Celý svoj život buduje a vyhľadáva len hodnoty, ktoré sa pominú. Bohatstvo, slávu, pohodlie, moc, atď. To všetko speje k beznádejnému koncu. Smrť príde ako zlodej a oberie ho o všetko, z čoho mal radosť, čomu dôveroval, ešte aj o život a preto sa jej bojí, veľmi bojí. Pomáha si nanajvýš tým, že sa snaží na to nemyslieť. Keď však na to myslí, ide na neho hrôza.

Každý z nás ide svojím životom. Alebo sa bojíme z jeho konca a ideme k tomuto okamihu s hrôzou, že o všetko prídeme, alebo sa z neho dokážeme tešiť, pretože môžeme ísť svojím životom ďalej a ďalej až k tomu okamihu, ktorý nám stále viac a viac približuje nádej, kde sa všetko krásne a dobré naplní.

Zavolała ma istá žena, ktorá zistila z lekárskej správy, že jej zostávajú dva - tri dni života. A tak som ju navštívil a povedal: „Pozrite sa, až doteraz ste sa stále obzerali a báli ste sa, že budete musieť niečo stratiť, niečo opustiť, že všetko, čo ste v živote mali, zanikne. Preto ste si radšej nechceli priznať, že smrť je nablízku. Ale teraz to už viete. Pred vami je cesta. Na jej konci je záclona. Už sa k nej približujete. Možno dnes, zajtra tam prídete a záclona sa odhrnie. A vy uvidíte nový život. Budte predsa trochu zvedavá, čo vás tam čaká. Na čo sa máte vracaať naspäť k tomu, čo stratíte? Budte zvedavá na to, čo vás čaká.“ Usmlała sa a naraz sa úplne zmenila.

Odteraz sa dívajme dopredu a budme zvedaví na to, čo nás čaká na konci života.

Veď tam ide naozaj len o trochu lásky, o trochu úprimnosti, o trochu dôvery v to, čo je pravdivé, čo je krásne - v to, čo je láska. To ostatné príde.

Nedržme sa tvrdohlavo toho, čo tak, či tak stratíme. Nefabrikujme si svoje šťastie z toho, čo nám nakoniec vypadne z rúk! Hľadáme svoje šťastie v láske, ktorá sa celkom zákonite perspektívne uberá k chvíli, keď sa všetko naplní.

Prečo sa má človek báť, keď sa môže tešiť?

Snažme sa byť ľuďmi, ktorí vedia, na čo sú povolaní. Aby sme vedeli doslova vychutnať krásu a čistotu toho, čo vyplýva z očakávaného vyvrcholenia života, čo je najkrajšie, najčistejšie, čo je čistá láska. Či sa nás Boh ešte pred stvorením sveta nevyvolil práve pre toto?

Poznámka na záver:

Autor knižky Starnúť a mať z toho radosť, páter Jozef Porubčan, SJ ju napísal pre nás, skôr narodených, ale aj pre mladších, ktorí si uvedomujú, že tiež budú starí a to na základe osobnej duchovnej skúsenosti z duchovných obnovení a z rôznych kresťanských kurzov, v ktorých slúžil ako duchovný otec...

Ahoj, kamaráti!

Mesiac jún začína Medzinárodným dňom detí, kedy je všade naokolo počut detský smiech. Zabávame sa s kamarátmi či v parku, v škole, alebo doma. Ale tentokrát bol tento deň o čosi výnimočnejší. Mnohí ste sa po necelých 3 mesiacoch vrátili späť do školských lavíc s radosťou v očiach a tešili sa, že ste opäť so svojimi kamarátmi a pani učiteľkami spolu. Prameňom kresťanskej radosti je Duch Svätý. A tak tento mesiac prežime v radostnej zábave s Ním.

Svätec mesiaca – sv. Vít

O svätom Vítovi sa dozvedáme len z legiend. Podľa jednej z nich sa Vít narodil vo vznešenej, pohanskej rodine. K viere ho priviedla jeho pestúnka a vychovávateľ. Jeho otec ale nemal pochopenie pre jeho vieru a zavrel ho do miestnosti, pokiaľ sa jej nevzdá. Keď ho pozoroval cez klúčovú dierku, uvidel Víta, obklopeného siedmimi anjelmi a hneď nato oslepol. Vít sa vrúcne modlil k Bohu a otcovi sa vrátil zrak. Ani vtedy však jeho otec nepochopil jeho vieru. Vít vtedy spolu so svojím vychovávateľom a pestúnkou utiekli pred prenasledovaním do Ríma. Neskôr ich však predsa objavili a uvrhli do žalára. Mučili ich rôznymi spôsobmi, ale oni nemali žiadne zranenie. Raz sa strhla búrka, blesky rozbili mučiace nástroje a ničivé zemetrasenie zrovnalo so zemou všetko dookola, okrem chrámu. Anjel oslobodil Víta, jeho vychovávateľa a pestúнку z ich okov a zanesol ich na breh rieky, kde pokojne umreli.

Sv. Peter a Pavol, apoštolí

29. júna slávime prikázaný sviatok dvoch apoštolov – sv. Petra a Pavla, ktorí sú najvýznamnejšími apoštolmi a naši predkovia ich nazývali apoštolskými kniežatami. Čím boli známi?

Svätý Peter, pôvodným menom _____, bol bratom apoštola Ondreja. Keď ho Ježiš povolal za apoštola, zmenil mu meno na Peter, to znamená Skala, na ktorej založil svoju Cirkev a Petrovi dal „klúče od nebeského kráľovstva“.

Svätý Pavol sa pôvodne volal _____, bol prenasledovateľom kresťanov, ale raz sa mu zjavil Ježiš Kristus a Pavol sa stal kresťanom a veľkým misionárom medzi pohanmi.

J	E	D	Á	N	K	Š	S
I	Ť	M	E	H	O	B	V
O	S	B	N	B	S	I	I
M	O	D	L	I	T	B	A
Š	N	A	V	S	O	L	T
K	R	S	T	K	L	I	O
Z	A	Ň	K	U	O	A	S
L	F	Ž	E	P	Á	P	Ť

OSEMSMEROVKA

Vylúšti osemsmerovku a zistiš, ako sa pôvodne volal sv. Peter
a sv. Pavol

Hľadané slová: **biblia, biskup, Boh, farnosť, kostol, krst, kňaz, modlitba, nebo, nádej, pápež, sviatosť**

stránku pripravila: Melánia Tkáčová

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokazíme.

"Som dosť poverčivá. Čo mám robiť?"

„Ja sa viac ako na Boha spolieham a utiekam k horoskopom. Ak si ho nečítam každý deň, som celá neistá. A okrem toho, musím nosiť pri sebe na ochranu amulety.“

Nebudme naivní! Myslíme si, že sme chránení, keď nosíme amulety? Nie, naozaj nie! Naopak, veriť v amulety značí veriť poverám. Rozumné a inteligentné dievča im nesmie veriť a riadiť sa nimi. Sú to len domnienky, ktoré sa odovzdávajú z generácie na generáciu a stávajú sa tak súčasťou negatívneho kultúrneho dedičstva národa.

Veriť poverám je hlúposť. Je to vlastne nahrádzanie pravého Boha bôžikmi. Nosenie amuletov je naozaj nerozumné! Ak už chceme niečo predsa nosiť na sebe, tak nech je to to, čo nám môže dávať určité istoty, ale v rozumnom symbole. Tí, ktorí nosia amulety, si myslia, že je v nich moc, ktorá ich ochráni.

Nosenie krížika je už niečo iné. Kríž je znakom spásy a symbol toho, ktorý ho ochraňuje. Verí v požehnanie a modlitbu, ktorú nad ním predniesol kňaz. Takže je to už niečo iné, než hocijaký amulet.

Podobne je to, ak ide o horoskopy. Mnohí ľudia, žiaľ, dennodenne čítajú horoskopy a usilujú sa zistiť svoju budúcnosť. Iní sa o to usilujú prostredníctvom astrológie, veštenia z hviezd. Ďalší dávajú prednosť numerológii. Sú to veľmi staré praktiky.

Drahí moji mladí priatelia, postavme sa k životu zodpovednej-

šie. Opierajme sa o skalu a nie o piesok. Okrem toho si uvedomme, že je potrebné stavať dom na skale a nie na piesku. Preto neverte žiadnym poverám. Tieto smiešne praktiky prenechajme naivným ľuďom a nerozumným, ktorí naletia na všetko možné i nemožné bez použitia citu, rozumu a skúseností múdrych.

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

ilustračná snímka: Martin Magda

Trampoty v manželstve

143. Ako udržať puto sviatostnej lásky?

Láska je najdôležitejším povoláním, ku ktorému Boh povoláva každého človeka. Realizuje sa v manželstve alebo v panenstve, pričom jediným prameňom lásky je Ježiš Kristus, ktorý je trvalo prítomný vo sviatosti manželstva ako aj v ostatných sviatosťoch.

Vďaka sviatosti sú manželia obrazom a ikonou Najsvätejšej Trojice. Ich vzájomná obetavá láska, ktorú si prejavujú aj skrze manželské spolužitie, je účasťou na živote a láske Trojjediného Boha. Preto majú aj svoje manželské spolužitie prežívať ako svätý úkon, ktorý vyjadruje ich lásku zakorenenú v Kristovej láske.

Svätý Ján Pavol II učil, že manželské spolužitie, pri ktorom sa muž a žena odovzdávajú jeden druhému, nie je „čisto biologickým úkonom, ale týka sa vnútornej podstaty osoby“. Ak manželia žijú v milosti posväcujúcej, ich srdcia sú naplnené láskou, ktorú si môžu prejavovať aj prostredníctvom spolužitia.

Všetky smrteľné hriechy, zvlášť hriechy nečistoty, zabíjajú lásku. Pornografia, homosexuálne úkony, predmanželské spolužitie, manželská nevera a antikoncepcia patria medzi ťažké hriechy. Antikoncep-

ný postoj je prejavom odmietnutia Boha a jeho plánov. Manželské spolužitie, pri ktorom sa používa antikoncepcia je prejavom egoizmu a odmietaním Božieho plánu lásky a preto ide o ťažký hriech. Tam, kde sa plodnosť a možnosť počať dieťa považujú za hrozbu a nie za dar - niet lásky.

Manželská láska je totiž nasmerovaná na splodenie a výchovu detí a manželia sú pozvaní spolupracovať s Bohom na diele stvorenia nových ľudských bytostí. Je to veľká zodpovednosť. Ak manželia nechcú mať deti z čisto egoistických motívov, prehrešujú sa proti Bohu.

Svätý Ján Pavol II. zdôrazňoval, že spoločenstvo lásky medzi Bohom a ľuďmi sa výrazne prejavuje v manželskej zmluve medzi manželom a manželkou: „Puto ich lásky stáva sa obrazom a symbolom zmluvy, ktorá spája Boha s jeho ľuďmi“ (Familiaris consortio 12).

Vo chvíli prijatia sviatosti manželstva sa láska muža a ženy, ktorí majú vďaka krstu trvalú účasť na novej a večnej zmluve, zasnubnej zmluve Krista s Cirkvou, "pozvnaša a zahŕňa dôverné spoločenstvo manželského života a lásky, ktoré ustanovil Stvoriteľ, do zasnubnej lásky Krista, podporovanej a obohacovanej Jeho výkupnou silou. Mocou sviatostnej povahy svojho manželstva sú navzájom spojení nerozlučným putom. Tým, že navzájom k sebe patria,

vyjadrujú prostredníctvom sviatostného znaku spojenie Krista s Cirkvou. Manželia sú teda pre cirkev ustavičnou pripomienkou toho, čo sa odohralo na kríži. Sú jeden pre druhého i pre deti svedkami spásy, na ktorej ich sviatosť robí účastnými“ (Familiaris consortio 13).

Drahí manželia! Pamätajte na neoceniteľný poklad - Ježiša Krista, ktorý ste dostali vo sviatosti manželstva. Spájajte sa s Ním a každý deň mu pri modlitbe odovzdajte všetky svoje ťažkosti a radosť. Iba s Ním prekonáte všetky problémy! Ak sa spolu modlíte, ak sa pravidelne spovedáte a zúčastňujete sa na svätej omši, budujete svoju budúcnosť na nezniteľnej skale, ktorou je sám Boh a myšlienka na rozvod vám ani len nenapadne.

Všetkým, ktorí v manželstve čelia problémom, chcem veľmi zodpovedne povedať, že rozvod je bránou do pekla. Pamätajme na to všetci. Každé manželstvo je v Božích očiach sväté, nerozlučiteľné a hodné toho, aby sme na jeho záchranu obetovali všetko. Opakujem, všetko! Boh nikdy človeka neopustí a nenechá ho napospas sebe samému. Opakujem, nikdy!

Ježiš chce obnoviť a uzdraviť váš manželský vzťah, uzdraviť rany vášho srdca a urobiť vás schopnými odpustiť manželskému partnerovi. Vyznajte vo sviatosti pokánia všetky svoje hriechy. Svoje každodenné povinnosti si usporiadajte tak, aby na prvom mieste bola modlitba a potom práca a odpočinok.

Dávajte pozor, aby televízia a internet neboli bôžikmi vo vašej domácnosti a neokradli vás o čas na úkor modlitby a odpočinku. Sta-

rajte sa o dar čistého srdca, pretože len čisté srdce je schopné milovať. Bďte a žite v milosti posväcujúcej. A ak by ste padli, hneď pristúpte k sviatosti zmierenia.

A posledná rada: v kritických situáciách, keď vám manželský partner veľmi ubližuje, takže ľudskými silami nie je možné odpustiť, proste pannu Máriu a svätého Jozefa, aby vám vyprosili milosť úplného odpustenia a schopnosť pozeráť sa na manželského partnera Kristovými očami, aby sa mohol zmieriť s Bohom.

ilustračná snímka: Martin Magda

Ohlášky

• sobáš 20. júna 2020 vo Vítaze o 15.00 – **Dominik Vardžik**, syn rodičov Jána a Žofie rod. Galdunovej, narodený v Prešove, bývajúcí vo Vítaze a **Dominika Dudinská**, dcéra rodičov Mariána a Vlasty rod. Šloserovej, narodená v Bratislave, bývajúcá v Bratislave

Stalo sa

- 1. 5. v piatok sme slávili odpustovú slávnosť v našom farskom kostole, zasvätenom sv. Jozefovi, robotníkovi bez účasti veriacich; slávnostnú sv. omšu sme vysielali naživo o 10.30; hlavným celebrantom bol **Daniel Mikula**, farár v Chminianskej Novej Vsi
- 6. 5. bolo obnovené verejné slávenie bohoslužieb za obmedzených podmienok, bohoslužby sa verejne neslávili od 10. marca 2020; účasť síce bola možná, ale stále dobrovoľná; podmienkami boli: dvojmetrová vzdialenosť, dezinfekcia rúk pri vstupe do kostola, sedenie a státie na vyznačených miestach, osoby z jednej domácnosti mohli sedieť spolu
- 16. 5. bola snúbenecká škola v sobotu od 14.00 do 16.00 v obmedzenom režime pre nahlásené snúbenecké páry; uskutočnila sa pri dodržaní všetkých hygienických pravidiel
- 19. 5. v utorok po sv. omši bola skúška birmovancov vo Vítaze a v Ovčí v stredu 20.5. po sv. omši; vedomosti birmovancov sa preverili písomnou formou
- 24. 5. sa uskutočnila zbierka po sv. omšiach na katolícke masmédiá
- 29. 5. v piatok vo farskom kostole o 17.00 udelil Mons. Bernard Bober, arcibiskup našim 69 mladým sviatosť birmovania - 50 ich bolo z Vítaze a 19 z filiálnej obce Ovčie; birmovka bola preložená z nedele 26. apríla kvôli pandémie koronavírusu

Stane sa

- 10. 6. sa začína krátky deviatnik k Božskému Srdcu Ježišovmu v kostole pred sv. omšami
- 13. 6. v sobotu bude spoločná krstná náuka o 10.00 na fare v katecheticknej miestnosti
- 28. 6. v daný deň bude po sv. omšiach zbierka na Dobročinné diela Svätého Otca
- 30. 6. v utorok bude celodenná poklona v našej farnosti
- 5. 7. tohtoročná púť pri príležitosti sviatku Navštívenia Panny Márie na Mariánskej hore v Levoči nebude; biskupa Štefana Sečku k takémuto rozhodnutiu viedla v prvom rade zodpovednosť za zdravie ľudí vzhľadom na problematickú situáciu, spojenú s pandemiou COVID-19; 2. júla 2020 sa plánuje televízny prenos svätej omše z Mariánskej hory; taktiež bude možnosť, aby jednotlivé farnosti či skupiny individuálne putovali na Mariánsku horu, samozrejme, pri zachovaní všetkých aktuálnych nariadení a pravidiel

Prehľad bohoslužieb

		Víťaz		Ovčie	
8. 6.	Pondelok				
9. 6.	Utorok	18:00	† Berta Magdová		
10. 6.	Streda			18:00	za ZBP rodiny Petra Bednárika
11. 6.	Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi	7:00	za farnosť		
		18:00	za ZBP Dušana Ondáša a jeho rodiny	17:00	† Imrich Tomko
12. 6.	Piatok	18:00	za ZBP spolužiakov roč. 1969	17:00	† Anna Pokutová
13. 6.	Sobota	7:00	za ZBP Alžbety Čechovej		
14. 6.	11. nedeľa cez rok - A	7:30	30: Štefan a Zuzana Čechovci a za ich rodinu	9:00	† Mária Magdová
		10:30	za farnosť		
15. 6.	Pondelok				
16. 6.	Utorok	18:00	† Štefan Pavlík (výročná)		
17. 6.	Streda			18:00	† František, Anna a Jozef
18. 6.	Štvrtok	7:00	za zosnulých v rodine Uličnej		
19. 6.	Najsvätejšieho Srdca Ježišovho	18:00	za duše v očistci	17:00	za ZBP Petra Barana
20. 6.	Sobota	7:00	za ZBP Márie Jenčovej (251)		
		15:00	sobáš: D. Vardžik - D. Dudinská		
21. 6.	12. nedeľa cez rok - A	7:30	50: Mária a Peter Blizmanovci	9:00	† Lenka Čigarská
		10:30	za farnosť		
22. 6.	Pondelok				
23. 6.	Utorok	18:00	60: Margita Magdová		
24. 6.	Streda			18:00	za ZBP vnúcat v rodine
25. 6.	Štvrtok	7:00	za farnosť		
26. 6.	Piatok	18:00	† Stanislav, Helena a Imrich Jenčovci	17:00	na úmysel Bohuznámej osoby
27. 6.	Sobota	7:00	85: Regína Forišová		
28. 6.	13. nedeľa cez rok - A	7:30	† František a Helena Čechovci	9:00	† František, Žofia a Michal Kráľovci
		10:30	50: Milan a Helena Kurucovci		
29. 6.	Sv. Petra a Pavla	7:00	† Viktória Novotná	17:00	za farnosť
		18:00	† Mária Jenčová (výročná)		
30. 6.	Utorok	18:00	vlastný úmysel		
1. 7.	Streda			18:00	† Jozef a Žofia Ďuranovci
2. 7.	Štvrtok	18:00	† Jozef, Štefan, Apolónia a Ján	17:00	† Štefan a Mária Kráľovci
3. 7.	Piatok	18:00	† Mária a Valent Balogovci	17:00	† Anna Pokutová (výročná)
4. 7.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
		15:00	sobáš: R. Sabol - S. Matzová		
5. 7.	14. nedeľa - A Sv. Cyrila a Metoda	7:30	za farnosť	9:00	za ZBP Márie Kollárovej
		10:30	† Mária Galdunová a za ZBP Bohuznámej osoby		

29. mája 2020 Svätosť birmovania udelili 69 birmovancom z Vŕtaza a z Ovcia o. arcibiskup Mons. Bernard Boher